

VŠĮ LIETUVOS ANTIDOPINGO AGENTŪROS VEIKLOS SRIČIŲ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO 2025 METAIS RIZIKOS

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 3 dalimi, 5 straipsnio 2 dalies 5 punktu, 10 straipsniu, Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 2-246 „Dėl Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos), bei VŠĮ Lietuvos antidopingo agentūros (toliau – Agentūra) direktoriaus 2024 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. V-27 „Dėl veiklos sričių korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo darbo grupės sudarymo“, siekiant nustatyti ir pašalinti, ir / ar valdyti korupcijos rizikos veiksnius atliktas Agentūros veiklos sričių korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas.

2. Atliekant vertinimą buvo analizuojami:

2.1. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas (toliau – KPI);
2.2. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas;
2.3. Nacionalinės antidopingo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1459 „Dėl Nacionalinių antidopingo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės);

2.4. Agentūros veiklą reglamentuojantys pagrindiniai teisės aktai: įstatatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr. V-606 „Dėl viešosios įstaigos Lietuvos antidopingo agentūros įstatų patvirtinimo“;

2.5. Rekomendacijos;

2.6. Pasaulinės antidopingo agentūros (toliau – WADA) kodeksas ir standartai;

2.7. Agentūros darbo reglamentas.

3. Korupcijos pasireiškimo tikimybė – prielaida, kad, Agentūrai įgyvendinant jai pavestus uždavinius, gali kilti pavojus pasireikšti korupcijai, padarant korupcinio pobūdžio nusikalstamas ir kitas su korupcija susijusias veikas, kas gali turėti neigiamą poveikį Agentūros veiklai, reputacijai, finansiniams ištekliams. Minėta prielaida yra laikoma didelė, kai atitinkama įstaigos veiklos sritis atitinka bent vieną ar kelis Rekomendacijose nustatytus kriterijus. Siekiant nustatyti Agentūros veiklos sričių, korupcijos pasireiškimo tikimybę, buvo atlikti šie veiksmai:

3.1. identifikuota Agentūros veiklos sritis;

3.2. vertinta veiklos srities atitiktis Rekomendacijose nurodytiems kriterijams;

3.3. nustatyta Agentūros veiklos sritis, kurioje gali egzistuoti korupcijos pasireiškimo tikimybė.

II. SKYRIUS RIZIKOS

4. Remiantis matricių metodu, atitinkamos veiklos rizikos buvo nuspaldintos atitinkamos rizikos lygio spalva. Nustatyta, kad Agentūroje iš esmės yra klasikinė korupcijos pasireiškimo rizika, kuri yra ar gali egzistuoti ir kitose įstaigose, tai yra: kontrolės ir priežiūros vykdymas.

POVEIKIS	Katastrofinis	5	10	15	20	25
	Kritinis	4	8	12	16	20
	Pastebimas	3	6	9	12	15
	Žemas	2	4	6	8	10
	Nereikšmingas	1	2	3	4	5
		Labai žema	Žema	Vidutinė	Aukšta	Labai aukšta
TIKIMYBĖ						

5. Rizika – kontrolės ir priežiūros vykdymas, kai nepakankamai vykdoma ne Agentūros darbuotojų, teikiančių paslaugas, kontrolė ir priežiūra (atitinka KPI 6 straipsnio 3 dalies 3 punktui) (žema rizika).

6. Rizikos veiksnys – ne Agentūros darbuotojai, teikiantys paslaugas, nesilaiko teisės aktų ir WADA patvirtintų standartų, stokoja žinių ir įgūdžių, gali piktnaudžiauti suteiktomis veiklos funkcijomis.

7. Agentūra, vykdanči dopingo kontrolę, duomenis apie antidopingo taisyklių pažeidimų nustatymą, ištyrimą ir rezultatus perduoda nagrinėti¹ sankcijas taikantiems subjektams – Agentūros sudarytoms specialioms komisijoms. Agentūros sudarytos specialios komisijos nariai prieš kiekvieną nagrinėjamą bylą pasirašo kokią? deklaraciją.

8. Agentūros vykdomai funkcijai dopingo kontrolės srityje užtikrinti sudaromos paslaugų teikimo sutartys su fiziniais asmenimis (toliau – dopingo kontrolės pareigūnai). Agentūra dopingo kontrolės pareigūnams išduoda akreditacijas, patvirtinančias esamą kvalifikaciją ir žinias pagal nustatytą tarptautinį standartą, bei pastariesiems Agentūros vardu suteikiama teisė atlikti sportininkų testavimus bei imti mėginius. Išduodamos akreditacijos neturi jokios įtakos korupcijos tikimybei atsirasti.

9. Dopingo kontrolės pareigūnai teisės aktų ir WADA patvirtintų standartų nustatyta tvarka bei Agentūros vadybininko žodiniu ir / ar rašytiniu nurodymu (prašymu) atlieka mėginių iš sportininkų paėmimą ir jų skubų išsiuntimą į WADA akredituotą laboratoriją. Vidutiniškai per metus Agentūrai minėtas paslaugas teikia 10 dopingo kontrolės pareigūnų, kurie vidutiniškai per metus paima 450 – 500 mėginių iš sportininkų.

10. Dopingo kontrolės pareigūnai testavimo ir mėginių paėmimo paslaugas teikia pagal iš anksto sudarytą planą, kurį rengia Agentūros darbuotojas, atsakingas už testavimo vykdymą. Testavimo planas sudaromas remiantis: ADAMS sistemoje esančia informacija apie sportininką; informacija apie sportininkui skiriamas stipendijas ar kitą finansavimą; tyrimų laboratorijų išvadamis; dopingo kontrolės pareigūnų galimybėmis ir kt. Atkreiptinas dėmesys, kad testavimo principai ir kriterijai su rizikomis yra nustatyti WADA. Kai reikalingas sportininko testavimas ir mėginio paėmimas skubos tvarka (esant iš anksto nesuplanuotai situacijai, pvz.: esant sportiniam rekordui, sporto varžybų nuostatuose numatytiems aplinkybėms ir kt.), sporto organizacijos atstovai testavimo laiką ir vietą tiesiogiai derina su Agentūros darbuotoju, atsakingu už testavimą.

11. Dopingo kontrolės pareigūnams testuojant sportininkus, Agentūros darbuotojas, atsakingas už sportininkų testavimą, neretai tiesiogiai dalyvauja šioje procedūroje. Pranešant apie

¹ Tarptautinio rezultatų valdymo standarto 8 punktas (Plačiau: https://www.antidopingas.lt/wp-content/uploads/2020/12/2021m.-TARPTAUTINIS-REZULTATU-VALDYMO-STANDARTAS_LT.pdf)

planuojamą atlikti testavimą, atliekant jį, visa testavimo eiga yra fiksuojama (įskaitant, bet neapsiribojant sportininko asmens duomenimis) raštu nustatytos formos elektroniniame dokumente ir vėliau informacija perkeliama į ADAMS sistemą. Kitaip tariant, atliekamos visos įprastinės testavimo procedūros, nurodytos WADA standarte ir / ar taisyklėse. Papildomos testavimo procedūros dokumentavimo ar fiksavimo priemonės (pavyzdžiui, vaizdo ir / ar garso įrašymas), kurios galėtų užtikrinti duomenų fiksavimo objektyvumą, skaidrumą ar etiškumą, nėra naudojamos.

12. Dopingo kontrolės pareigūnų veiklos kontrolė ir sutarčių įgyvendinimo priežiūra, vadovaujantis WADA taisyklėmis, vykdoma atliekant dopingo kontrolės pareigūnų reakreditaciją. Kontrolė vykdoma tiesiogiai stebint dopingo kontrolės pareigūnų veiksmus testavimo metu bei analizuojant testuojamų sportininkų atsiliepimus (įrašomi į testavimo formą) bei vertinimus.

13. 2023–2024 m. dėl dopingo kontrolės pareigūnų veiksmų Agentūroje nebuvo užfiksuota Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 9–10 dalyse nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ir teisės pažeidimų atvejų. Taip pat nebuvo gauta skundų, pranešimų, pareiškimų dėl dopingo kontrolės pareigūnų veiklos, dėl kurių (ne)būtų pradėti ikiteisminiai tyrimai, administracinių nusižengimų bylos ar kiti patikrinimai.

14. Rekomendacijų 13–15 punktu nustatyta tvarka atliekamas rizikų nustatymas, jų lygio apskaičiavimas ir suskirstymas pagal svarbą, taikant Rekomendacijose pateiktą matricų metodą. Įvertinus matricų metodą, ši rizika buvo nuspalvinta atitinkamos rizikos lygio spalva (priedas Nr. 1).

15. Rizikų valdymo priemonės:

15.1. vykdyti galimų rizikų tolesnę stebėseną;

15.2. rekomenduoti dopingo kontrolės pareigūnams vykdyti kvalifikacijos, susijusios su korupcija ir jos prevencija, tobulinimą, pavyzdžiui, nuotoliniu būdu išklausti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos „Skaidrumo akademijos“ mokymų ciklą;

15.3. užtikrinti keturių akių kontrolės principą;

15.4. svarstyti rizikos valdymo kontrolės mechanizmų alternatyvas.

16. **Darytina išvada, kad kontrolės ir priežiūros vykdymo veiklose** egzistuoja žema korupcijos pasireiškimo tikimybė. Atliekant rizikų teisinio reguliavimo ir praktinio įgyvendinimo vertinimą nustatyta:

16.1. Agentūra teisės aktų ir WADA nustatyta tvarka vykdo jai nepavaldžių, bet su agentūra paslaugų sutartis sudariusių dopingo kontrolės pareigūnų priežiūrą ir kontrolę. Dopingo kontrolės pareigūnai, vykdantys testavimą ir mėginių skubų išsiuntimą į WADA akredituotą laboratoriją, nepiktnaudžiauja savo padėtimi teikiant paslaugas. Agentūros darbuotojas dopingo kontrolės pareigūnų darbo kokybę tikrina kartu vykstant į testavimo vietą, vertinant dopingo kontrolės pareigūnų teikiamas ataskaitas, vertinant sportininkų atsiliepimus ar kitą informaciją.

16.2. Nėra teisės akto, reglamentuojančio išankstinį ir tolesnį paslaugų teikėjų patikimumo tikrinimo ir teikiamų paslaugų tikrinimą pagal kokybę ir standartus, teikėjų etikos reikalavimų, pavyzdžiui, paslaugų teikėjų etikos kodeksas.

16.3. Dopingo kontrolės pareigūnų veiklą ir darbo (paslaugų) organizavimą vykdo vienas Agentūros darbuotojas.

17. **Pasiūlymai dėl korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos panaikinimo ar mažinimo:**

17.1. atlikti sportininkų, iš kurių per paskutinius 2–3 metus, buvo imami kraujo ar šlapimo mėginiai dopingo testui atlikti, apklausą ir analizę dėl teikiamų paslaugų, aptarnavimo kokybės ir tikėtinos korupcijos pasireiškimo;

17.2. Kreiptis į Valstybinę duomenų apsaugos inspekciją dėl išankstinės konsultacijos pateikimo, vertinant asmens duomenų apsaugos principus ir reikalavimus, kai yra dopingo kontrolės pareigūnų ir sportininkų veiksmai fiksuojami naudojant vaizdo ir / ar garso įrašymą.

Eil. Nr.	Veiklos rizikos pavadinimas	Veiklos rizikos poveikio lygis	Veiklos rizikos poveikio lygio balais	Paaiškinimas	Veiklos rizikos kilimo tikimybė	Veiklos rizikos kilimo tikimybės balais	Paaiškinimas	Nustatytų rizikų lygis ² 2025 m. ³
1.	Kontrolės ir priežiūros vykdymas	nereikšmingas	2	Agentūrai nėra suteikti įgaliojimai ir nėra teisinio reguliavimo, leidžiančio vykdyti nepavaldžių fizinių asmenų (dopingo kontrolės pareigūnų) stebėseną ir kontrolę (priežiūrą) skirtingose šalies vietose ir patalpose, teikiant sutartyje numatytas paslaugas, paimant kraujo ir / ar šlapimo mėginius iš sportininkų, bendraujant su sportininkais ir fiksuojant kitas aplinkybes, turinčias reikšmės dopingo kontrolei ir jos procedūrai. Nėra priemonių vykdyti tokią kontrolę. Agentūra gauna įvairius sportininkų ar sportininkams atstovaujančių asmenų pasikartojančius skundus dėl dopingo kontrolės pareigūnų veiksmų, netinkamo elgesio, tačiau nėra galimybių išsamiai ir objektyviai patikrinti pateiktą informaciją ir vykdyti kitas kontrolės ar prevencijos priemones. Šie skundai gali būti pagrįsti ir nepagrįsti, be to nėra įgaliojimų kontroliuoti dopingo kontrolės pareigūnų veiksmus ir galimą riziką dėl korupcinio pobūdžio veiksmų. Tokia rizika gali turėti reikšmės Agentūros reputacijai, pakenkti įstaigos veiklai ir turėti neigiamų finansinių ir kitų pasekmių.	Žema	2	Vidutiniškai per metus 10 dopingo kontrolės pareigūnų skirtingose šalies vietose ir patalpose paima apie 450–500 kraujo ir (ar) šlapimo mėginių, iš kurių vidutiniškai apie 40-yje mėginių nustatomi dopingo aptikimo atvejai. Dopingo kontrolės pareigūnas per metus vidutiniškai paima 45–50 mėginių, o vieno mėginio paėmimo paslaugos kaina yra.....eurų. Paimant mėginį dalyvauja du žmonės: dopingo kontrolės pareigūnas ir sportininkas, iš kurio paimamas mėginys. Dažnai dopingo kontrolės procese dalyvauja Agentūros darbuotojas, atsakingas už testavimą. Rizika, kad du žmonės gali susitarti dėl neteisėtų veiksmų yra vidutinė ir galima, nes pastarieji nėra arba nėra visada kontroliuojami nei kitų asmenų, nei techninių priemonių.	4

² R=T x P (R – rizika, T – tikimybė, P – poveikis).

³ **Pastaba.** Kadangi analizuojamas laikotarpis apima 2023 m. ir 2024 m., rizika dauginama iš 2.